

## СТАНОВИЩЕ

за доцент д-р **Кирил Атанасов Стоянов**, кандидат по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” в област 4.1. Физически науки, специалност Астрофизика и звездна астрономия (тематика “Спектрални изследвания на двойни звезди с компактен обект”), обявен от Институт по Астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория, в ДВ бр. 51, стр. 111, от 5 юни 2026 г.

от проф. д-р **Радослав Костадинов Заманов** – Институт по Астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория, Българска Академия на Науките

**Кирил Атанасов Стоянов** е следвал в Софийски Университет „Св. Климент Охридски“ през периода 2001-2006. Завършва висшето си образование през 2006, с магистърска степен специалност физика, специализация астрономия. През периода 2007-2011 е докторант в Институт по Астрономия с НАО и през 2011 г. защитава дисертация на тема „Приливни взаимодействия в масивни рентгенови двойни и симбиотични звезди“. Преминава през степените главен асистент (2011-2015), доцент по астрофизика и звездна астрономия (от 2015) в Институт по Астрономия с НАО, Българска Академия на Науките. Има богат научно-административен опит - ръководител е на проект „Взаимодействащи двойни звезди“ в Институт по Астрономия с НАО от 2024 г., научен секретар на Институт по Астрономия с НАО (2018-2022), заместник-директор на Института по астрономия с НАО (2025-2026). Член на Научния съвет на ИА с НАО (вече трети мандат), член на комисията за разпределение на наблюдателното време към Научния съвет на Институт по астрономия с НАО, член на Атестационната комисия.

Владее английски език. Член е на Съюз на астрономите в България, Европейски астрономически съюз, Международен астрономически съюз. Има наблюдателен опит с 2-м и 60 см телескопи на НАО Рожен. Участвал е в работни срещи в Любляна (Словения) и Торун (Полша). Ръководител на ЕБР с Полша (2019-2021). Участвал е присъствено в повече от 15 конференции, между тях - The Golden Age of Cataclysmic Variables and Related Objects - 2013 Палермо Италия, Close White Dwarf Binaries Conference 2019 Ереван Армения, XIIIth Bulgarian-Serbian Astronomical Conference – 2022 Велинград, European Astronomical Society Annual Meetings - 2022 Валенсия Испания, 2023 Краков Полша, 2026 Лозана Швейцария, и др.

Бил е ръководител на две бакалавърски и една магистърска дипломна работа на студенти от СУ. Изнасял е лекции на студенти за обработка на Ешелеле спектри. В момента е ръководител на докторант в ИА с НАО.

Доцент д-р К. Стоянов е представил списък от 111 публикации. Индексирани в Scopus са 68. NASA-ADS дава 115 публикации, в това число 83 рецензируеми. В списания с ранг Q1 има 22 публикации, в това число в Astronomy & Astrophysics – 8, Monthly Notices of the Royal Astronomical Society – 13, Astrophysical Journal - 1. Като първи автор има 24 публикации, в това число 14 рецензируеми. Има повече от 15 публикации в Q1, в които е един от водещите изследователи (първи, втори или трети автор). Неговите основни резултати са в областта на двойни звезди, в които единият компонент е компактен обект – бяло джудже, неутронна звезда или черна дупка:

- спектрални изследвания на масивни рентгенови двойни звезди (LSI+61303, 4U2206+54, MWC 656, MWC 148, X Per) на база на спектрални наблюдения с Ешелеле спектрографа на 2м телескоп на Национална Астрономическа Обсерватория Рожен;

- спектрални и фотометрични изследвания на симбиотични звезди (CN Cyg, EF Aql, V417 Cen, AX Per) на база на спектрални и многоцветни оптически наблюдения, основно с телескопите на НАО Рожен;

- изследване на процесите на акреция, формиране и еволюция на акреционни и околозвездни дискове, формиране и променливост на емисионни линии, Доплерово разширение, връзка с високо-енергетичното рентгеновото и гама излъчване;
- изследване на фотометрична и спектрална променливост на кратковременна (часове-минути) и дълговременна (месеци-години) скала, различни типове избухвания, фликеринг, приливно и резонансно отрязване на дисковете.

Между неговите публикации заслужава да се отбележат:

Stoyanov, K. A. and 4 more, 2014, AN, 335, 1060 „Orbital parameters of the high-mass X-ray binary 4U 2206+54“ (citet: 14)

Stoyanov, K. A.; Marti, J.; and 7 more, 2018, BlgAJ, 28, 42, "Optical flickering of the symbiotic star CH Cyg", (citet: 6)

Stoyanov, K. A.; Ilkiewicz, K.; Luna, G. J. M. and 6 more, 2020, MNRAS, 495, 1461 "Optical spectroscopy and X-ray observations of the D-type symbiotic star EF Aql", (citet: 4)

Stoyanov, K. A.; M. Luna, G. J.; and 7 more, 2025, BlgAJ, 42, 29  
"Evolution of the optical emission lines and the X-ray emission during the super-active stage of T CrB" - (citet: 6)

Stoyanov, K. A.; Moiseev, M.; Nikolov, Y. M. and 4 more, 2025, A&A, 697, A237,  
"Optical observations of the peculiar high-mass X-ray binary 4U 2206+54"

Цитати: доц. д-р К. Стоянов е представил списък от забелязани 576 независими цитирания на статиите (без автоцитати). Повече от 300 от цитатите са във водещи астрономически списания от категориите Q1 и Q2 – Astrophysical Journal, MNRAS, Astronomy & Astrophysics, Astronomical Journal, Acta Astronomica и др. SCOPUS.com дава за К. Стоянов h-index=13, NASA-ADS дава h-index=14.

**Моето мнение е, че доц. Кирил Стоянов е един от водещите учени в Институт по Астрономия с НАО, и на базата на публикуваните научни статии, цитатите на тези статии, и на цялостната му дейност аз давам висока положителна оценка и препоръчвам на Научния съвет на Институт по Астрономия с Национална Астрономическа Обсерватория – БАН да го избере на академичната длъжност професор.**

проф. дфн Радослав К. Заманов

24 септември 2026 г.  
София